

POŁOWY WĘDKARSKIE METODĄ SPŁAWIKOWĄ Z JEZIORA ŁUBA

Janusz Dąbrowski, Eryk Stenzel

Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy
Katedra Ekologii
ul. Ks. A. Kordeckiego 20, 85-225 Bydgoszcz

Ryby z jeziora Łuba poławiano na dwie wędkę z brzegu metodą spławikową. Jako przynętę używano pęczak i czerwonego robaka. Połowy przeprowadzono w dniach od 22.06 do 01.07. 2005 r. Rejestrowano skład gatunkowy i liczbę złowionych ryb oraz określano ich długość całkowitą i masę. Notowano także czynniki pogodowe. W okresie 10 dni połowu na dwie wędkę spławikowe pozyskano 425 sztuk ryb o łącznej masie 17,6 kg. W połowach odnotowano 4 gatunki ryb, wśród których zdecydowanie dominowała płoć. W analizowanym okresie połowu pęczak był znacznie skuteczniejszą przynętą aniżeli czerwony robak. Złowione ryby nie były okazałych rozmiarów, lecz ich liczba i masa pozyskana w ciągu dnia były znaczne.

Słowa kluczowe: wędkarstwo jeziorowe, wędkarstwo spławikowe, przynęty wędkarskie

1. WSTĘP

Według Choińskiego [1] w Polsce jest 7 081 jezior powyżej 1 ha. Ponad połowa z nich należy do zbiorników małych, zajmujących powierzchnię od 1 do 10 ha. Są to na ogół jeziora płytkie i znacznie zeutrofizowane, lecz często umożliwiają atrakcyjną formę wypoczynku, jaką jest między innymi wędkarstwo.

W kraju coraz częściej zbiorniki jeziorne są użytkowane wyłącznie do amatorskiego połowu ryb. Aby prawidłowo prowadzić gospodarkę zasobami rybnymi jeziora, należy niewątpliwie określić właściwie jego czynniki biotyczne i abiotyczne. Jednym z elementów prawidłowego gospodarowania jest również rzetelna informacja wędkarzy o ilości i jakości złowionych ryb. Najczęściej informacje te uzyskuje się na podstawie odpowiednio przygotowanych rejestrów, które wypełniają wędkarze.

Celem badań było oszacowanie wielkości połowu ryb z jeziora Łuba na dwie wędkę metodą spławikową.

2. OPIS ŚRODOWISKA

Jeziro Łuba położone jest w pobliżu Włocławka, w kierunku południowo-zachodnim. Powierzchnia lustra wody wynosi 8 ha. Jezioro jest zbiornikiem płytkim, maksymalna głębokość dochodzi do 2 m, a średnia wynosi około 1,5 m. Brzegi jeziora otaczają lasy. Zbiornik nie posiada dopływów oraz odpływów mających połączenia z innymi wodami. Nie jest również zanieczyszczany ściekami. W okresie wiosennych roztopów i intensywnych opadów występują jedynie spływy powierzchniowe z przyległych obszarów leśnych i brzegów jeziora. Jego wody zaliczane są do III klasy czystości. Pod względem klasyfikacji limnologicznej jezioro Łuba zaliczane jest do zbiorników eutroficznych o zwiększonej eutrofii [4].

Wśród roślinności wynurzonej dominuje trzcina pospolita (*Phragmites communis*), obok niej spotkać można pałkę wąskolistną (*Typha angustifolia*) i tatarak zwyczajny (*Acorus calamus*). W skład roślin o liściach pływających wchodzi grążel żółty (*Nuphar luteum*) i grzybień biały (*Nymphaea alba*). Łąki podwodne tworzą głównie: wywłócznik (*Myriophyllum* sp.), rdestnica (*Potamogeton* sp.) i moczarka kanadyjska (*Elodeetum canadensis*). Roślinność wynurzona najlepiej jest rozwinięta w północno-zachodniej części jeziora. Roślinność zanurzona w okresie letnim bardzo obficie porasta dno jeziora, co utrudnia wędkowanie [4].

W jeziorze Łuba odnotowano 10 gatunków ryb. Z analizy połowów kontrolnych z drugiej połowy lat 90. ubiegłego wieku wynika, że dominującym gatunkiem była płoć (około 40% ogółu pozyskanych ryb). Spośród ryb drapieżnych największy udział w połowach miał szczupak (około 2,5% ogółu pozyskanych ryb). W drugiej połowie lat 90. zbiornik zarybiano najintensywniej szczupakiem, karasiem i karpem, rzadziej linem, a tylko sporadycznie okoniem i amurem białym. Pod względem rybackim jezioro zalicza się do typu linowo-szczupakowego, z tendencją przejścia do typu karasiowego [4, 10].

3. MATERIAŁ I METODY

Ryby z jeziora Łuba poławiano na dwie wędki z brzegu klasyczną metodą splawikową. Połowu dokonywano od 22 czerwca do 1 lipca 2005 r. (10 dni). Za przynętę na jedną wędkę posłużył pęczak, a na drugą wędkę zakładano czerwonego robaka. Są to przynęty często stosowane przez wędkarzy [9], a szczególnie przez wędkujących na jeziorze Łuba.

Zdecydowana większość wędkarzy łowiących na omawianym zbiorniku stosuje zanętę. Podczas połowów stosowano zanętę firmową „Leśniewskiego” na ryby karpio-wate. Jest to gotowa mieszanka zawierająca między innymi: mielone pieczywo (prażone i nieprzetworzone), mielone i tłuczone nasiona, otręby oraz dodatki smakowo-zapachowe. Dziennie zużywano około 1,5 kg zanęty. Zestawy z różnymi przynętami lokalizowano możliwie blisko siebie i na jednakowej głębokości, umieszczając je w odległości od 15 do 20 m od brzegu, na głębokości od 1,3 do 1,4 m.

Każdego dnia ryby złowione na daną przynętę przetrzymywane były w osobnej siatce, a po zakończeniu połowu określano skład gatunkowy i ilościowy ryb. Na każdym osobniku dokonywano pomiarów długości całkowitej z dokładnością do 1 mm, a masę ciała określano z dokładnością do 1 g. Ryby, które nie posiadały wymiaru ochronnego, wypuszczano bez ich rejestrowania.

Ponadto w trakcie połowów każdego dnia odnotowywano wartości czynników abiotycznych: temperatury wody, stopnia zachmurzenia, ciśnienia atmosferycznego i siły wiatru.

4. WYNIKI BADAŃ I DYSKUSJA

Wielkość połowów wędkarskich zależy od szeregu elementów – właściwie wybranego łowiska, odpowiednio dobranego sprzętu, przynęty i zanęty, a także określonych czynników abiotycznych. Na aktywność i stopień żerowania ryb ma wpływ niewątpliwie temperatura wody, a ponadto ciśnienie atmosferyczne, siła i kierunek wiatru oraz zachmurzenie [3, 5, 8]. W trakcie połowów od 22.06.2005 do 01.07.2005 r. temperatura wody wahała się od 18 do 21°C, średnio 19,5°C. Ciśnienie atmosferyczne wynosiło od 998 do 1007 hPa, średnio 1003 hPa. W ciągu 5 dni połowu panowała cisza, a w pozostałych dniach odnotowano tylko powiew. W analizowanym okresie 8 dni było słonecznych, a tylko w ciągu 2 dni wystąpiło małe zachmurzenie. Powyższe czynniki były w poszczególnych dniach połowu w miarę wyrównane, dlatego nie odnotowano ich istotnego wpływu na wyniki połowu ryb.

W ciągu 10 dni połowu na pęczak pozyskano 4 gatunki ryb: płoć, krąpia, lina i wzdręgę (tab. 1). Niepodzielnie dominującym gatunkiem w połowach była płoć, a pozostałe pozyskiwane były sporadycznie. Łącznie na pęczak odłowiono 302 sztuki ryb. Dziennie odławiano od 15 do 66 sztuk, średnio 30. Masa ryb pozyskanych na pęczak w analizowanym okresie wynosiła łącznie 12,30 kg. Dzienny połów wahał się od 0,55 do 2,61 kg, średnio 1,23 kg. Długość całkowita płoci pozyskanych na pęczak wahała się od 12,4 do 24,1 cm, średnio 16,2 cm. Masa jednostkowa płoci wynosiła od 11 do 151 g, średnio 40 g. W analizowanym okresie połowów na czerwonego robaka odłowiono również 4 wyżej wymienione gatunki ryb (tab. 2). Podobnie jak na pęczak, tak i na czerwonego robaka w połowach zdecydowanie dominowała płoć, z tym że odłowiono jej znacznie mniej. Łącznie na czerwonego robaka odłowiono 123 ryby. Dziennie odławiano od 4 do 27 sztuk, średnio około 12. Ogólna masa ryb pozyskanych na czerwonego robaka stanowiła 5,27 kg. Dzienny połów masy ryb wahał się od 0,20 do 1,19 kg, średnio 0,53 kg. Długość całkowita płoci pozyskanych na czerwonego robaka kształtowała się od 13,0 do 19,7 cm, średnio 15,3 cm. Masa jednostkowa płoci wynosiła od 12 do 79 g, średnio 31 g. Z przedstawionych danych wynika, że niewątpliwie skuteczniejszą przynętą okazał się pęczak. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że o wielkości połowów decydowała głównie płoć, która w wyższej temperaturze wody, co ma miejsce w okresie lata chętniej odżywia się pokarmem roślinnym [7].

W ciągu 10 dni z jeziora Łuba na dwie szaławikowe z brzegu pozyskano 425 sztuk ryb o ogólnej masie 17,6 kg. Wynika z tego, że dziennie wędkarz odłowił średnio prawie 43 sztuki ryb o łącznej masie 1,76 kg. Natomiast na podstawie ankiet przeprowadzonych przez różnych autorów wśród wędkarzy po sezonie połowów można odnotować, że średnia masa ryb odłowionych przez jednego wędkarza w ciągu dnia ze Zbiornika Zegrzyńskiego [12] wynosiła około 1 kg, dla jeziora Pluszne [2] i łowisk specjalnych w okolicach Krakowa [13] wartość ta kształtowała się odpowiednio na poziomie 1,2 i 1,6 kg ryb. Statystyczny wędkarz łowiący z łodzi na jeziorze Łódzko-Dymaczewskim łącznie w czerwcu i lipcu łowił średnio 20,2 kg ryb, były to w większości leszcze i płocie [6].

Tabela 1. Charakterystyka ryb złowionych z jeziora Łuba na przynętę roślinną (pęczak)
 Table 1. Characteristics of fish caught from Lake Łuba with plant bait (barley groats)

Data – Date, Czas od – do Time from – to	Gatunek Species	Liczba ryb Fish number	Masa ryb Fish weight (g)	Długość całkowita Total length (mm)		Masa osobnika Individual weight (g)	
				zakres range	średnia mean	zakres range	średnia mean
22.06.2005 7 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Płoc – Roach	21	1136	140-241	175	18-151	54
23.06.2005 8 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Płoc – Roach	37	1124	133-185	156	14-67	30
	Krap – White bream	1	46	167	167	46	46
24.06.2005 8 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Płoc – Roach	19	856	124-208	169	11-110	45
	Krap – White bream	1	54	190	190	54	54
25.06.2005 7 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Płoc – Roach	13	466	136-176	156	19-68	36
	Krap – White bream	2	79	143-157	150	28-51	37
26.06.2005 8 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	Płoc – Roach	19	630	139-171	156	14-57	33
	Wzdreğa – Rudd	1	31	153	153	31	31
27.06.2005 7 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Płoc – Roach	25	897	125-185	153	11-70	36
	Krap – White bream	1	30	152	152	30	30
	Lin – Tench	1	200	260	260	200	200
28.06.2005 8 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Płoc – Roach	18	939	146-221	175	22-111	52
	Krap – White bream	3	126	145-171	162	28-52	42
	Wzdreğa – Rudd	2	100	167-169	168	44-56	50
29.06.2005 7 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Płoc – Roach	36	1807	151-190	167	24-92	50
30.06.2005 7 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Płoc – Roach	65	2580	135-227	162	16-124	40
	Krap – White bream	1	29	147	147	29	29
01.07.2005 7 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Płoc – Roach	35	1141	135-188	156	12-80	33
	Krap – White bream	1	26	147	147	28	28
Razem Total	Płoc – Roach	288	11576	124-241	162	11-151	40
	Krap – White bream	10	390	143-190	159	28-54	39
	Lin – Tench	1	200	260	260	200	200
	Wzdreğa – Rudd	3	131	153-169	163	31-56	44

Tabela 2. Charakterystyka ryb złowionych z jeziora Łuba na przynętę zwierzęcą (czerwony robak)
 Table 2. Characteristics of fish caught from Lake Łuba with animal bait (red bug)

Data – Date, Czas od – do Time from – to	Gatunek Species	Liczba ryb Fish number	Masa ryb Fish weight (g)	Długość całkowita Total length (mm)		Masa osobnika Individual weight (g)	
				zakres range	średnia mean	zakres range	średnia mean
22.06.2005 7 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Płoć – Roach	4	189	150-174	167	32-61	47
23.06.2005 8 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Płoć – Roach	16	477	139-186	154	17-72	30
24.06.2005 8 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Płoć – Roach	5	164	140-187	167	18-52	33
	Lin – Tench	2	588	258-370	313	188-400	294
25.06.2005 7 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Płoć – Roach	6	174	132-171	151	18-49	29
	Krąp – White bream	1	22	149	149	22	22
26.06.2005 8 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	Płoć – Roach	9	196	138-157	150	12-31	22
	Lin – Tench	1	327	269	269	327	327
27.06.2005 7 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Płoć – Roach	10	464	134-183	159	19-75	46
	Krąp – White bream	1	28	156	156	28	28
	Lin – Tench	1	700	360	360	700	700
28.06.2005 8 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Płoć – Roach	8	336	139-197	167	18-75	42
	Płoć – Roach	14	485	130-186	153	16-79	35
29.06.2005 7 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Krąp – White bream	2	59	147-159	153	28-31	30
	Wzdreęga – Rudd	1	32	155	155	32	32
30.06.2005 7 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Płoć – Roach	27	730	136-170	148	15-48	27
01.07.2005 7 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Płoć – Roach	15	303	130-155	143	12-27	20
	Płoć – Roach	114	3518	130-197	153	12-79	31
Razem Total	Krąp – White bream	4	109	147-159	153	22-31	27
	Lin – Tench	4	1615	258-370	314	188-700	404
	Wzdreęga – Rudd	1	32	155	155	32	32

Z powyższego porównania wynika, że masa ryb złowionych w ciągu 1 dnia przez 1 wędkarza z jeziora Łuba w stosunku do innych połowów była znaczna. Faktem jest, że połowy te były prowadzone w okresie letnim, gdy płoć dobrze żerowała. Złowione ryby nie były okazałe, ani zbyt atrakcyjne pod kątem wartości konsumpcyjnych. Jednak dla szerokiej rzeszy wędkarzy często głównym celem jest samo wędkowanie bez względu na liczbę i jakość złowionych ryb [11]. Należy podkreślić, że jezioro Łuba

położone jest blisko licznie zamieszkałej aglomeracji miejskiej, stąd z uwagi na niewielką odległość i łatwy dostęp z brzegu stanowi atrakcyjny akwen rekreacyjny.

5. WNIOSKI

1. W ciągu 10 dni połowu na dwie wędkę sławikowe z jeziora Łuba pozyskano 425 sztuk ryb o łącznej masie 17,6 kg.
2. W połowach odnotowano 4 gatunki ryb, wśród których zdecydowanie dominowała płoć.
3. W analizowanym okresie połowu przynęta roślinna (pęczak) okazała się bardziej skuteczna niż zwierzęca (czerwony robak).
4. Poławiane osobniki nie były okazałych rozmiarów, lecz liczba i masa ryb pozyskiwanych dziennie były znaczne.
5. Warunki pogodowe w czasie wędkowania były w miarę ustabilizowane, stąd też nie odnotowano ich znacznego wpływu na wyniki połowu ryb.

LITERATURA

- [1] Choiński A., 1992. Katalog jezior Polski, cz. III. Pojezierze Wielkopolsko-Kujawskie. Wyd. Warta Poznań.
- [2] Drzewicki A., 1995. Analiza i ocena wędkarskiego użytkowania jeziora Pluszne. Acta Acad. Agricult. Tech. Olst. Prot. Aquar. Piscat. 20, 71-82.
- [3] Krupa Z., 1995. Ciśnienie, temperatura a ryby. Wędkarstwo (Esox) 2, 49.
- [4] Łojko J., 2000. Operat rybacki jeziora Łuba. Zarząd Okręgu PZW we Włocławku.
- [5] Marsden G., 1995. Wiatr a brania ryb. Wędkarstwo (Esox) 3, 28-30.
- [6] Mastysiński J., Andrzejewski W., 1999. Ocena presji wędkarskiej na jezioro Łódzko-Dymaczewskie w Wielkopolskim Parku Narodowym, [W:] Funkcjonowanie i ochrona ekosystemów wodnych na obszarach chronionych, Wyd. IRS Olsztyn.
- [7] Opuszyński K., 1997. Wpływ gospodarki rybackiej, szczególnie ryb roślinożernych, na jakość wody w jeziorach. Biblioteka Monitoringu Środowiska PIOŚ Zielona Góra.
- [8] Różycki O., 2002. Pogoda nie tylko dla wędkarzy. Wyd. Książka i Wiedza Warszawa.
- [9] Rybakiewicz R., 2004. Co ryby lubią? Czyli naturalne przynęty i zanęty wędkarskie. Wyd. Alfa-Wero Warszawa.
- [10] Szczerbowski J.A., 1993. Rybactwo śródlądowe. Wyd. IRS Olsztyn.
- [11] Wołos A., 1998. Łowiska specjalne. Organizacja i zarządzanie. Wyd. IRS Olsztyn.
- [12] Wołos A., Czerwiński T., 2003. Charakterystyka presji wędkarskiej i odłowów oraz preferencje wędkarzy łowiących ryby w Zegrzyńskim Zbiorniku Zaporowym. Komun. Ryb. 6, 24-28.

- [13] Zadrożny J., 1991. Połowy wędkarskie na łowiskach specjalnych w rejonie Krakowa. Roczn. Nauk. Pol. Zw. Węd. 4, 5-14.

FLOAT ANGLING CATCH ON LAKE ŁUBA

Summary

Fish was caught with two fishing rods from Lake Łuba shore using the float angling method. Barley groats and red bug constituted the bait. Fish was caught from 22.06 to 01.07.2005. The species composition and the number of fish caught were determined as well as their total length and weight. Weather conditions were recorded. Over 10 days of fishing with two float anglers a total of 425 individuals of fish of a total weight of 17.6 kg were obtained. The catch included 4 species and roach was a definitely dominant species. In the period analyzed barley groats was much more effective bait than red bug. The fish caught were not big in size however their number and weight obtained during the catch day were inconsiderable.

Key words: lake angling, float angling, baits